

Vergaderjaar 2021–2022

21 501-33

Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie

Nr. 921

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR KLIMAAT EN ENERGIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 maart 2022

Hierbij bied ik u het verslag aan van de Buitengewone Energieraad die op 28 februari 2022 onder Frans voorzitterschap plaatsvond in Brussel. Wegens de zeer korte termijn waarop de Raad is georganiseerd, heeft uw Kamer niet vooraf een Geannoteerde Agenda ontvangen. De ontwikkelingen ten aanzien van de situatie in Oost-Europa volgen elkaar snel op en de verwachting is dat dit de komende periode zo zal blijven. Het kabinet spant zich ervoor in de Kamer zo goed mogelijk te informeren over deze ontwikkelingen, waar het kan vooraf maar anders zo snel mogelijk achteraf.

De Minister voor Klimaat en Energie,
R.A.A. Jetten

Verslag van de Extra Energieraad d.d. 28 februari 2021

Het Franse voorzitterschap besloot op vrijdag 25 februari jl. een buitengewone Energieraad te organiseren. De Raad sprak tegen de achtergrond van de Russische invasie in Oekraïne over de leveringszekerheid van olie en gas, de ontwikkeling van energieprijzen, en mogelijke assistentie op energiegebied aan Oekraïne.

De Commissie presenteerde een analyse van verschillende scenario's en de gevolgen daarvan voor leveringszekerheid op het gebied van olie en gas. In reactie stonden lidstaten stil bij de huidige vulgraden voor gas en de oliereserves. Hierbij werden geen acute risico's voor de leveringszekerheid vastgesteld. Wel werd het belang van het aanstaande vulseizoen meermaals benadrukt, omdat reserves zich op een relatief laag niveau bevinden.

Tevens gaf de Commissie aan naar verwachting volgende week met een nieuwe Mededeling te komen die de hoge energieprijzen en afhankelijkheid van Russische fossiele brandstoffen zal adresseren. De lidstaten gaven unaniem aan deze afhankelijkheid versneld te willen afbouwen. Een grote groep lidstaten, waaronder Nederland, gaf hierbij aan extra te willen inzetten op hernieuwbare energie en energiebesparing. Verduurzaming en voorzieningszekerheid gaan wat dit betreft hand in hand. Ook riepen meerdere lidstaten, waaronder Nederland, het voorzitterschap op de onderhandelingen over Fit-for-55 te versnellen. Enkele lidstaten verwezen hierbij in het bijzonder naar spoedige afronding van onderhandelingen over de Renewable Energy Directive (RED) en Energie Efficiency Directive (EED) op de aanstaande Energieraad in juni. Over het ingrijpen op de elektriciteitsmarkten waren lidstaten verdeeld. Enerzijds was er een groep die verschillende voorstellen deed voor ingrijpen in het huidige marktmodel, bijvoorbeeld door de elektriciteitsprijs los te koppelen van de gasprijs of maximumprijzen te introduceren. Anderzijds was er een groep landen, waaronder Nederland, tegen ingrijpen, waarbij werd aangegeven dat het huidige model juist de benodigde voorwaarden biedt voor verdere investeringen in verduurzaming.

Meerdere lidstaten bedankten de Commissie voor het werk om alternatieve leveranciers van gas te vinden en voor de extra inzet op LNG. Het belang van diversificatie van toeleveranciers werd breed benadrukt. Ook waren lidstaten positief over de toegenomen LNG-capaciteit de afgelopen jaren in Europa en de plannen voor additionele capaciteit, waarbij een aantal lidstaten opriep de gasimport via LNG verder te bevorderen.

In het kader van directe steun aan Oekraïne sprak de Raad over het voorstel om Oekraïne versneld aan te sluiten om het Europese elektriciteitsnet. Deze aansluiting was oorspronkelijk voorzien voor 2023, maar zou fors versneld moeten worden. Hoewel er brede steun was voor het initiatief, vroegen meerdere lidstaten de risico's van een versnelde aansluiting goed in kaart te brengen, waarbij bijvoorbeeld werd gewezen op cyberveiligheid en verstoringen. De Commissie zal daarom ENTSO-E vragen op (zeer) korte termijn met een voorstel hiertoe te komen.

Ook heeft Oekraïne verschillende lidstaten benaderd met een lijst van op korte termijn benodigde energieproducten, zoals diesel en benzine. Een aantal buurlanden levert reeds dergelijke producten aan Oekraïne. De lidstaten gaven unaniem aan Oekraïne hierin te willen steunen en vroegen de Commissie deze inzet te coördineren. De Commissie toonde zich bereid dit verder vorm te geven.

Tot slot vroegen meerdere lidstaten aandacht voor de situatie rondom kernreactoren in Oekraïne, waaronder Tsjernobyl. Deze moet scherp in de gaten worden gehouden. De Commissie zegde toe dit samen met het Internationaal Atoomenergie Agentschap (IAEA) te blijven doen.